

RAGYOG A VÁLSÁG

Szonettkoszorú

TARI ISTVÁN

1

Az öncélúság türelmi időt kap,
őszi verőfényben ragyog a válság. . .
Egy lobogó gúnyájú fa sárgáját
omlasztja: gazdát cserél koronája!

Gazdát cserél mindaz, mi kevés mára
ahhoz, hogy sikerüljön a mutatvány.
Kedvelem én ezt a lerongyolódást,
melyben a lét valós arcát mutatja;

melyben helyükre rázódnak a dolgok
s a maskarák. Azt álmomban is érzem,
míg konyhánkban árnyak rácsa vonul, hogy

paprikát sütsz; szíved meleg színekkel
tárgyal; illatuk, mint odaadásod,
betölti a teret, szárnyal merészen. . .

2

Betölti a teret, szárnyal merészen
az újszegények fura gazdagsága,
melytől a ragaszkodás fakósárga;
és az újjgazdagok szegénységének

vérgőzös mámora. – Nem virágének
a hadizsákmánytól érkező lárma!
(Az ablakokban golyófogó párna.)
Reggelre kihülnek a képzelgések.

Újjgazdagok és újszegények marják
egymást, hisz közējük a sors koncot vet.
Iskolát teremt a szabadszájúság

az államilag támogatott szennyen.
Estéknként a még festetlen becsvágy rág,
megtetesül egy templomi egérben.

3

Megtetesül egy templomi egérben
a mi kopottságunk – és gyakran sírsz is
emiatt, amin fölháborodom, hisz
nékem a rád ragadt bogáncs az ékszer:

kapaszkodásától szép a szeptember!
Makacs ragaszkodása megszépíti
azt, ami szemünk láttára veszik ki
ebből a világból, melyet az ember

előbb-utóbb tönkretesz; a kitartást.
Számomra a vadgesztenyék barnája
az igazi barna: a többi barnát

hozzá mérem! – ezt is tudod. Jaj annak,
ki magának még ennél többet kíván!
Töviskoszorút hord a lemenő nap. . .

4

Töviskoszorút hord a lemenő nap;
pattanásig feszíti a gyümölcsöt
zamata. Elszáradt virágok görcsös
szárán szemölcsös szomorúság hallgat:

súlyosabb az, mint a múltra tolt kőlap!
Csatangolok a nyomort termő földön,
mert érett vesszőivel újból döfköd
az ősz, zúgó erdőjében szorongat.

Kedvezni akarok Neked, Szerelmem!
Eljött a mi időnk! Az elmúlásban
újjászületni, a menekülésben

maradni – ránk váró kihívás. Lázban
ég a szótag, félájult fűszálat fen!
Tarkaságával támolyog a holnap.

5

Tarkaságával támolyog a holnap,
s a szív, mely a test korcsmájában fortyog;
ahol honvágy szorongatja a torkot,
s a füst arca hamutartókban sorvad:

kudarctól másnaposak ott a szájak.
Piszkosszürkén kavarog már, órszágos
a bűn: bezöldülnek tőle a tornyok –
harangzúgásban csattognak a szárnyak. –

Boldogok a galambok! Ívelésük
szemeket dülleszt, csőrük felhőt lékel. . .
Itt lenn: fára zuhog a föld, megszedül

a szó, dízsortűzben ráng a szemérem!
Az ármádia saját zsírjában sül –
nem érdekel, oly hidegen hagy engem.

6

Nem érdekel, oly hidegen hagy engem
a hűtlenség fogvacogást árasztó,
elkeseredett utcai harcokból
megérkező, vigasztalan esője,

mely semmit sem mos tisztára! Bő lére
ereszti a múltjukat magyarázókat,
a fölöslegessé válók átálló
iparkodását. – Ki a szerelembe

kapaszkodik, biztos fogódzó méltán
jut annak, az önimádattól dőre,
ebben a látványt egymás hegyéh-hátán

maszatóló, póre – és képernyőre
mászó korban, mely nyúlik, mint a kátrány:
utcák kövére tapadt levéltenger.

7

Utcák kövére tapadt levéltenger
vezetett el Hozzád. Mi már a romlás
növédekéi vagyunk. Csicsogó sár
oltalmában kellett nekünk, kettesben,

egymásért reszketve fölőnünk! Nyersen,
mint a vadhús, a szentesített rablás
kéjsóvár testén. Jól tudod: sok só várt
ránk, mit együtt kellett megennünk, Szívem!

Azért, hogy ne legyünk megtévesztettek;
vizeknek partján szomjúhozók; korpá
közé keveredők! Hisz türelmetlen

esőktől habzik a moslék; behorpad
a mellőzöttség feneketlen vedre;
árvaságától megreped a mondat.

8

Árvaságától megreped a mondat
a szó feketepiacán, ahol már
vevőkre talált a nyelvehagyottság.
Sétálunk a nyüzsgésben karonfogva:

meggyötört arcok föllobbanásában
a keserű százjízű bánat gyújt rá. . .
Gesztenye sül a temetőkapuknál –
halottak napján föld alól sóhajt az

összes megtorlás, vérbosszú. Gyertyákról
csurog csöppenként elfogyó, csöppenként
megfagyó emléketek szívszorító

lobogása: ágrólszakadt sistergés
tör elő összedrótózott szátokból,
sűrűsödik tömegsírotok földjén.

9

Sűrűsödik tömegsírotok földjén
a könnyek szivárványával lecsordult,
az üregekbe fagyó zsíros faggyú;
a járatokból szivárgó lidércfény.

Gyászat titkoló megfélemlítettség
reszketteti bozótjait a bosszú
vad torkolattüzében összerándult
mellkasotok domborzati térképén.

Ártatlanok voltatok! Segítségért
rikoltó szátokban, a rágcsálásban,
a világ rágásától, a kenyérhéj

hólyagot törő ellenállásában
megkopott fogatok között föleszmél
az éjjel tövesedő mendemonda.

10

Az éjjel tövesedő mendemonda,
a rettegésben gyökeret eresztő
vaklárma gyúrja össze sűrű ködből
a mát, mely saját torkát szorongatja.

– Mihez ébreszt reggelenként az óra?
Átvágsz kábán a keveset ígérő
kőhécselésen, a még kevesebből
élőkre gondolva: ősidők óta

a csikorgó tél legjobb ismerői
ők! Kifehéredő füvek nyersselymét
húzod magad után. – Lassan beérik,

dércsípésben bontakozik ki, ízét
a naspolya végre magához inti. –
Fojtós füstjével örvénylik az önkény.

11

Fojtós füstjével örvénylik az önkény:
ismét uralkodni akar a szolga!
Kétkulacosok serege áll sorba,
mellét serényen döngeti a söntés.

Veled teázom. Jó szagú sötétség
kortyol belénk: vérünket nyeli gyomra,
apránként. . . Visszafogott mohóságba
taszítjuk egymást e lombhullás végén,

szemünkben egy koronatűz fényével,
az ágak kiszolgáltatottságával
matatásunkban: meztelenségünkbe

bújva a rossz elől, a nyers erőszak
föltámadó szélvihara elől, mely
ünnepli önmagát, törvényt tiporva.

12

Ünnepli önmagát, törvényt tiporva,
a fosztogatás! Kisemmizett álmok
kereszttüzeben pattog a koldusbot,
mint pocsolják szemén a jég hártója.

Most kapaszkodj belém, amíg a tájat
szél borotválja s didereg az oszlop!
Amíg a borostás magány kosztot lop
magának: kezére a kosz rászárad,

mint választási plakátra a turha.
Törődjünk egymással; húzódjunk összebb,
elszántabban! Az törik a másikba,

az merev és rideg – ó, mint az öntvény! –,
aki nem szeret igazán! Szánalmas
a tankokkal védelmezett szegénység.

13

A tankokkal védelmezett szegénység
értéktelen bankókkal hadonászik;
megjárta hadirokkantak mankóin
a háború poklát: hosszú gyötrődés

és a mindennapok látványosbódét
kizáró kopársága vár rá. Régi
sérelemek kovácsoltvasát, csipkéit
hidegvérű dér borzolja. Bort innék

túlfűtött ágyadban, melyet láz rázott
a minap: egymásra találásunknak
megújuló láza. Szegfűszeges bort,

fűszerek forró nyüzsgését kívánja
nyelvem! Künn a nélkülözés nyivákol,
szemeteskukák bűzében nől nagyra.

14

Szemeteskukák büzében nő nagyra
 az aranyat kakálók kákabélű
 ficsúrja: a balkáni hetykeség hű
 szószólója, ki szószolhat, ha arra

kedve szottyán; lába szárába szárad,
 szandálban kóvályog az esze, fésű
 se kell hozzá! Vandálokkal és könnyű
 erkölcsű, rátarti képmutatókkal

múlattuk életünket! Elmulasztott,
 elmulatott malasztnak a nyomában
 jár szerencsemalacunk multságos,

patkó mögül előlépett alakja.
 Salakjában ül az ostromlott város!
 Az öncélúság türelmi időt kap. . .

15

*Az öncélúság türelmi időt kap,
 betölti a teret, szárnyal merészen:
 megtestesül egy templomi egérben –
 töviskoszorút hord a lemenő nap.*

*Tarkaságával támolyog a holnap –
 nem érdekel, oly hidegen hagy engem.
 Utcák kövére tapadt levéltenger
 árvaságától megreped a mondat.*

*Sűrűsödik tömegstrotok földjén
 az éjjel tövesedő mendemonda;
 fojtós füstjével örvénylik az önkény,*

*ünnepli önmagát, törvényt tiporva.
 A tankokkal védelmezett szegénység
 szemeteskukák büzében nő nagyra.*